

Verksamhetsberättelse 2020

Intressepolitiskt påverkansarbete

Fokus på LSS och personlig assistans – och corona

Under 2020 har RBU:s intressepolitiska fokus, liksom de senaste åren, varit att fortsätta arbeta mot neddragningarna inom LSS och särskilt den för våra medlemmar viktiga insatsen personlig assistans.

Att 2020 nästintill helt dominerats av coronaviruset har dock medfört att det varit mycket svårt att ta utrymme i samhällsdebatten med frågor som inte varit direkt kopplade till viruset och pandemin.

Med anledning av virusets framfart i Sverige och den extraordinära situationen har många av de arrangemang som RBU hade planerat att genomföra under året fått ställas in. Bland annat ställdes Almedalsveckan in av arrangörerna, där RBU brukar delta.

Det intressepolitiska arbetet har – trots corona – bedrivits och bestått i bland annat följande.

RBU har tillsammans med andra barnrätts- och mänskliga rättighetsorganisationer sammanställt en debattartikel rörande barnkonventionen som lag i Sverige. Debattartikeln publicerades på Dagens Samhälles webb i april.

Vidare har RBU sammanställt en debattartikel om föräldraansvaret. Debattartikeln publicerades på Assistansskollens webbplats.

RBU har haft två debattartiklar på temat barn med andningsproblem och riskgrupp: en i april i Svenska Dagbladet, med uppföljning i Expressen TV, och en i september i Aftonbladet.

På den internationella funktionshinderdagen den 3 december, då RBU brukar arrangera manifestationer runt om i Sverige under parollen Assistans är frihet – Rädda LSS, kunde inga fysiska manifestationer anordnas. I stället höll RBU:s förbundsordförande Maria Persdotter ett

torgtal, där hon ensam manifesterade utomhus. Talet filmades bland annat med en drönare och publicerades digitalt.

RBU:s ordförande talade om följande: Barn och vuxna med mycket omfattande funktionsnedsättningar får fortfarande avslag på assistansansökningar. Människor faller fortfarande ur reformen, trots att deras behov inte har förändrats. Regeringen valde att skicka den sönderkritiserade LSS-utredningen på remiss, med medskicket att ingen behövde svara på de delar som ytterligare begränsar rätten till assistans. Som exempel att utredningens förslag om att barn under 16 år inte ska ha rätt till personlig assistans alls. Maria Persdotter talade om att RBU inte vågar lita på regeringen, för samtidigt har ansvarig minister Lena Hallengren uttryckt att de där förslagen nog inte var så dåliga trots allt.

Remisser och remissvar

RBU lämnade den 11 november 2020 sitt remissvar över den så kallade LSS-utredningen (Översyn av insatser enligt LSS och assistansersättningen) till regeringen. RBU avstyrkte utredningens förslag i dess helhet och har framfört att utredningens förslag genomgående är dåliga. Enligt RBU innebär förslagen i sin helhet en kvalitetsförsämring av de flesta insatser och en försämring för de allra flesta personer som idag omfattas av LSS.

Utredningen har bland annat lagt konkreta förslag som innebär att personlig assistans slopas för barn upp till 16 år och för personer med behov av stöd som kräver ingående kunskap om dem (det så kallade ”femte grundläggande behovet”). Dessutom har utredningen lagt ett förslag om att den som har rätt till personlig assistans ska beviljas en schablon om 15 timmar per vecka som stöd för andra personliga behov. Regeringen har förklarat att just dessa förslag inte ska bli verklighet. RBU anser såklart att det är mycket bra att regeringen har avvisat förslagen. Men trots löfte om att förslagen inte ska bli verklighet skickades utredningen i sin helhet ut på remiss. Det är oroande. Därför valde RBU att i remissvaret även lämna synpunkter på dessa förslag.

RBU:s arbete gav resultat

LSS-utredningens förslag att barn under 16 år inte alls ska ha rätt till personlig assistans ska inte bli verklighet – detta har regeringen förklarat. Det är så klart en glädjande framgång för RBU, som i varje möjligt sammanhang lyft frågan och framfört synpunkter och kritik gällande neddragningar inom LSS. Och då särskilt gällande personlig assistans för barn och ungdomar. RBU:s arbete har påverkat regeringen. Dessvärre kan vi inte slå oss till ro. RBU måste fortsätta arbetet med att återupprätta LSS och se till att LSS åter får bli den viktiga frihetsreform den är tänkt att vara.

Vid sommarens digitala läger fick deltagarna möta minihästar på en farm i Arizona.

”Det var jättekul och spännande. Jag kände mig så delaktig och man kunde mötas öga mot öga, fast på skärmen.”

Deltagare efter RBU:s allra första digitala läger

Gemenskap

Uppskattad lägerverksamhet

Riksförbundets läger är en uppskattad del av RBU:s verksamhet sedan många år. Planen för året var att arrangera fyra fysiska läger. Det planerades, budgeterades och beställdes två ungdomsläger samt ett familjeläger på Mättinge. Härutöver var planen att även arrangera ett ungdomsläger med Funkibator i Växjö. Tyvärr fick samtliga fysiska läger ställas in på grund av pandemin.

I stället styrde RBU om och satsade på digitalt sommarläger och höstlovs läger i samarbete med Funkibator i Växjö. Under hösten erbjöds en digital friskvårdsvecka med tre tillfällen samt fyra digitala samtalsträffar, ”Viktigt snack”, också i samarbete med Funkibator.

Sammanlagt deltog 18 barn och ungdomar i det digitala sommarlägret och 10 barn och ungdomar i höstlovs lägret. Deltagarantal i de digitala samtalsträffarna var i snitt 8 ungdomar per samtalsträff.

Denna omställning av RBU:s lägerverksamhet kunde göras med finansiering från Stiftelsen Sunnerdahls Handikappfond och deras välvilliga inställning till de ändrade planerna.

Den största satsningen gjordes på det digitala sommarlägret. Varje deltagare fick en uppskattad lägerlåda hemskickad till sig. Under lägret genomfördes ett trettiotal digitala aktiviteter och möten med ledare runt om i hela världen. Bland annat en träff med EU-politiker i Bryssel, ett möte med en person från Brasilien och ett besök på en minihästfarm i Arizona.

En viktig lärdom av sommarlägret var att RBU nådde en ny målgrupp. Vid djupintervjuer som gjordes efteråt sa en del deltagare att ”de inte hade orkat åka iväg på ett läger för att det kostar för mycket energi med planering av hjälpmedel och assistenter”.

RBU-dagen 2020

Den inplanerade RBU-dagen med Thule på High Chaparall i Småland skulle ha ägt rum den 29 augusti. Tyvärr fick den ställas in på grund av pandemin.

Den årliga utmärkelsen Guldrullen

I samband med RBU:s digitala extra-kongress den 14 november delades utmärkelsen Guldrullen 2020 ut. Priset gick till RBU Barnhjälpen Tanzania, med Liiso och Ina Åkerberg i spetsen, och delades ut av RBU:s förbundsordförande Maria Persdotter. Motiveringen var följande:

”Som med värme och engagemang tagit RBU:s mångåriga projekt till helt nya höjder och förbättrat utsikterna för barn i Tanzania födda med ryggmärgsbråck och hydrocefalus. Genom konserter, medverkan i Sveriges Radios Musikhjälpen och bergsbestigning har ni med framgång bedrivit insamling för att finansiera rehabcenter och barnrullstolar. RBU tackar projektets ambassadörer, med Liiso och Ina Åkerberg i spetsen, för enastående insatser för en bättre värld”.

Stora RBU-priset

Vid den digitala extrakongressen tilldelades Pär Johansson, grundare av Glada Hudik-teatern, stora RBU-priset. Pär Johansson fick utmärkelsen med motiveringen:

”Pär har under mer än 20 år rönt stora framgångar med sitt teatergång. Filmer, teater, musikalerna och nu senast långfilmen Catwalk, där vi fick följa några av skådespelarna som åkte till New York och agerade mannekänger på catwalken. Glada Hudik-teatern bryter stigman och utmanar fördomar, teaterns ledstjärna är att alla människor är lika mycket värda och att alla har något att komma med, ett synsätt som borde inspirera hela samhället.”

Kunskap

RBU-konferenser

RBU:s planerade konferens med temat sorg den 14–15 november fick ställas in. Planer fanns att även ha en konferens med temat syskon. Den gick heller inte att arrangera på grund av smittläget.

RBU:s ordförande har medverkat vid ett antal årsmöten ute i distrikten och då föreläst om LSS och RBU:s intressepolitiska arbete.

Externa arrangemang

RBU:s förbundsordförande Maria Persdotter genomförde under året ett flertal föreläsningar om situationen inom LSS i digitala externa arrangemang. Bland annat föreläste förbundsordföranden när Funktionsrätt Eskilstuna bjöd in till digital föreläsning i samband med den internationella funktionshinderdagen den 3 december.

En lektion om skolan

Kunskapsbanken enlektionomskolan.se var tänkt att uppdateras med nytt, bland annat rörligt, material under året. Med anledning av pandemin fick filmproduktionen ställas in och uppdateringarna pausas.

Särskilda händelser under året

Coronaviruset

Coronaviruset framfart i Sverige har haft en stor inverkan på RBU:s arbete. Kansliet har arbetat hemifrån i så stor mån som möjligt och använder digitala verktyg för kommunikation och möten. Även externa möten har genomförts online. En effekt har varit att arbetet har anpassats efter den rådande situationen och det har inte fullt ut kunnat fortgå som normalt. Kansliet gick under våren ut med information till distriktsföreningarna om situationen och om att årsmöten inte ska ställas in utan i stället bör hållas digitalt. Ett extrainsatt förbundsstyrelsemöte hölls den 19 mars där styrelsen beslutade att förlänga tiden för årsmöten för distriktsföreningarna till den 30 april.

Ny personal på kansliet

Kanslichefen tillika förbundsjuristen Nawfal Naji avslutade sin tjänst på RBU i maj. Det blev sedermera klart under året att Malin Tjernell Prioset skulle tillträda som ny förbundsjurist tillika kanslichef.

Kongress

Den 29 - 31 maj skulle RBU:s kongress i Uppsala ha hållits, men fick också den ställas in. I stället genomfördes en digital kongress den 30 maj. Vid kongressen valdes en ny förbundsstyrelse. På kongressen föredrogs de motioner som inkommit och beslut fattades att ge styrelsen i uppdrag att utreda möjligheten till en vuxensektion. Vidare beslutades att införa tre nya medlemskategorier vid sidan av huvud- och familjemedlemskapet. De nya kategorierna ska vara Guldmedlem, RBU-supporter samt RBU Vuxen. Dessutom beslutades att RBU ska arbeta för att fler brott ska komma med i polisens registerutdrag vid anställning av personlig assistans.

Ny styrelse

Den 30 maj valdes en ny styrelse för en mandatperiod om tre år. Den nya styrelsen, som leds av förbundsordförande Maria Persdotter, består vid utgången av år 2020 av följande ordinarie ledamöter: Johan Klinthammar (vice förbundsordförande), Anne-Lie Jordansson, Jörgen Karlsson, Catrin Marklund, Jan Myhrman, George Rocksten och Mikael Wångmar. Suppleanterna i styrelsen består av Gisela Anderholm Hansson, Maria Norrman, Andreas Rung samt Therese Lagerman.

Förbundsstyrelse- och kanslihelg

Den 25 - 27 september genomfördes en digital förbundsstyrelse- och kanslihelg. Under en av dagarna medverkade Styrelsepost och arbetade tillsammans med oss med att utveckla styrelsearbetet.

Extrakongress

En digital extrakongress genomförde den 14 november. På extrakongressen fattades beslut om RBU:s treåriga handlingsplan. Vidare togs beslut om stadgeändring med anledning av de beslut som togs på den ordinarie kongressen i maj om att införa nya medlemskategorier. Fyllnadsval av suppleant till styrelsen gjordes också.

Volontäruppdrag

Under året har RBU anlitat Clara Magnusson, student i ekonomi och finans vid Handelshögskolan i Stockholm, för ett volontäruppdrag genom Volontärbyrån. Uppdraget har inneburit att Clara analyserat föreningarnas verksamhetsberättelser, verksamhetsplaner, protokoll och andra årsmöteshandlingar, som exempelvis ekonomiska redovisningar. Med hjälp av dessa har Clara sedan sammanställt en rapport om hur RBU-föreningarnas aktiviteter, intressepolitiska arbete, medlemsrekrytering etc. ser ut över landet. Resultatet är en både läsvärd och spännande rapport, som RBU bedömer kommer att vara till stor nytta i utvecklingsarbetet framöver. Stort tack till Clara för ett mycket uppskattat och väl utfört uppdrag.

Verksamhet

Distriktsföreningarna

RBU bestod den 31 december 2020 av 36 medlemsföreningar, varav 24 distriktsföreningar och 12 lokalföreningar. Lokalföreningen RBU Gävle är fortsatt förklarad vilande, och lokalföreningen RBU Örnsköldsvik upphörde våren 2020.

Arbetsgrupper

Under året har styrelsen tillsatt ett antal arbetsgrupper bestående av styrelseledamöter samt kanslipersonal. Utöver den tidigare tillsatta arbetsgruppen för ekonomi finns nu arbetsgrupper för områdena insamling, medlemsrekrytering, kärnverksamhet samt tidningen Rörelse. Syftet med arbetsgrupperna är att arbeta fram åtgärder för att stärka RBU:s långsiktiga ekonomi, få en ekonomi i balans samt på olika sätt utveckla RBU.

Medlemsrekrytering

RBU genomförde i slutet av året en sista medlemsrekryteringsinsats genom att per telefon kontakta de medlemmar som inte betalat medlemsavgiften 2020. Syftet var flera. Dels att fånga upp de medlemmar som av någon anledning eventuellt missat att betala avgiften, dels att höra vad man som medlem tycker om RBU. Men det gav också tillfälle att höra om anledningen till att en del inte fortsätter att vara medlemmar i organisationen. Det blev många bra, givande och framför allt trevliga samtal, som resulterade i att flera också valde att fortsätta som medlemmar.

Den digitala extrakongressen livesändes från riksförbundets kansli lokaler i Solna.

Kommunikation

Rörelse

Tidningen Rörelse har under 2020 givits ut med sex nummer. Teman under året var högskola, arbetsliv, livet i krisen, digitalisering, kulturliv och delaktighet. Margaretha Holmqvist har varit redaktör. Graffoto AB har svarat för den grafiska formgivningen och Norra Skåne Offset AB har anlitats som tryckeri. Annonssäljare har varit Bengtsson och Sundström Media.

Digitala kanaler

RBU har under året satsat på att öka och förbättra den digitala närvaron. I december lanserades nya webbplatser för riksförbundet och distriktsföreningarna. Det här i samarbete med webbyrån Humlebrag, som gjort en del av utvecklingen pro bono. Webbplatserna har fått ökad användarvänlighet, nytt utseende, nya funktioner samt förbättrad tillgänglighet för användare med olika behov.

Under 2020 fortsatte RBU att öka räckvidden i sociala medier. På Facebook ökade RBU:s offentliga sida med fyra procent, till nästan 5000 följare. RBU finns på Twitter, LinkedIn och sedan 2020 också på Instagram.

Samarbeten och insamling

Företagssamarbeten och andra insamlingsvägar

Det mycket uppskattade och glädjande samarbetet med Thule har fortsatt. Till RBU:s stora glädje förnyades samarbetet med handlarna i ICA Maxi Region Öst i början av året. Samarbetet innebär finansiellt stöd men minst lika viktigt också fortsatt synlighet för RBU i ICA Maxis butiker och kanaler.

Vi har fått gåvor och testamenten samt mottagit insamlingar som privatpersoner startat via Facebook.

Under 2020 har bidrag kommit in till RBU:s kampfond om 4 000 kr. Dessa medel används i påverkansarbetet för att försvara LSS.

RBU Barnhjälpen Tanzania

RBU driver sedan många år ett projekt för att bygga upp och stötta en föräldraförening för barn och unga med ryggmärgsbräck och hydrocefalus i Tanzania. Projektet drivs via MyRight och av en grupp ideellt engagerade RBU:are. Medel har samlats in till inköp av hjälpmedel samt till uppförande av ett "House of hope". Under 2020 kunde ett bidrag på drygt 134 000 kr lämnas till House of hope samt ett bidrag till framtagning av ortoser/ståhjälpmiddel till tre barn om 8 500 kr.

Andra samarbeten

RBU är medlem i Nätverket för Barnkonventionen, MyRight, CP Norden, IFSBH, ABF, regeringens barnrättsdelegation, Mobilitetscenter, Giva Sverige, Ideell Arena samt representeras i CPUP:s (uppföljningsprogram för cerebral pares) medverkanderåd.

Ekonomi

RBU arbetar för att ha en långsiktig stabil ekonomi. Förbundsstyrelsen har under året fortsatt arbetet för att nå det långsiktiga målet med en ekonomi i balans. Flera arbetsgrupper har tillsatts för att arbeta på djupet med detta. Ett konkret resultat är kongressbeslutet om höjd förbundsavgift med 100 kr per huvudmedlem från och med 2022.

Utfallet mot budget 2020 blev 844 000 kr bättre, mycket på grund av pandemin med digital verksamhet under året. Verksamhetsbudgeten för 2021 är beräknad till ett 656 000 kr lägre underskott än i den för kongressen presenterade rambudgeten för 2021 - 2023, även detta mycket en digital effekt. Med dessa två positiva faktorer kan RBU förväntas ha 1,5 mkr mer i kassan inför 2022 än vad som kunde förutses när rambudgeten togs fram.

Arbetet med att stärka RBU:s ekonomi fortsätter. Viktiga fokusområden i detta fortsatta arbete kommer att vara medlemsrekrytering och insamling.

Vi tackar våra samarbetspartners för ett gott samarbete under 2020:

